

„Ledena“ ljubav za sva

Piše: DAMIR ŠKARPA

Hokej na ledu u Zagrebu oduvijek je posebna ljubav navijača. Još tamo od 1961. godine kada je na Šalati odigrana prva javna utakmica između „Medveščaka“ i „Mladosti“

Igre na snijegu i ledu u Zagrebu imaju svoju dugu tradiciju i povijest, a prvi doticaji Zagrepčana s hokejom na ledu ostvareni su zahvaljujući Franji Bučaru i njegovom Tečaju za učitelje gimnastike (1894.-1896.). Na njemu je Bučar prezentirao ovu dinamičnu igru na ledu, pokušavajući animirati što veći broj polaznika. Odmah je 1894. osnovao sklizačku sekciju, no unatoč velikoj Bučarovoj želji hokej nije uhvatio zamah kakav je očekivao. Sklizanje i skijanje imali su više pobornika...

U razdoblju do konca II. svjetskog rata vrijedno je spomenuti prvu utakmicu na prirodnom ledu 1916. između HAŠK-a i 1. Hrvatskog športskog društva, potom utakmicu po kanadskim pravilima koju su 9. veljače 1924. godine odigrali HAŠK i Zagrebačko klizačko društvo (4-1) te osnivanje Saveza za klizanje i hokej na ledu 9. prosinca 1935. sa sjedištem u Zagrebu.

Poslije svršetka rata, hokej u Zagrebu potpuno je procvjetao. HK Mladost ima snažnu momčad koja 1947. i 1949. osvaja naslove državnog prvaka, a pridružuje im

se i HK Zagreb koji naslov osvaja 1956. godine. Ubrzo nastaje kriza uslijed velikih izdataka koji prate ovaj šport, tako da je prijetilo gašenje zagrebačkih hokejaških klubova.

Treninzi na maksimirskom jezeru

Početkom 1961. godine dogodio se prijelomni trenutak koji je, može se reći, spasio zagrebački hokej. Na Šalati se pristupilo osnivanju Sportskog društva Medveščak, a zbilom se to u omladinskom klubu „Polet“ 2. ožujka 1961. Udareni su temelji novog športskog kolektiva koji je u svojim redovima imao i hokejaški klub. Za prvog predsjednika HK Medveščak izabran je Marko Blažević koji je tada obnašao funkciju predsjednika općine Medveščak. Prvi tajnik bio je Alfons Berc koji je na toj dužnosti ostao sve do umirovljenja 1979. godine.

Članovi HK Zagreb pristupili su ovom novom klubu jer zbog navedene krize njihov klub nije mogao opstati. Zahvaljujući ovoj fuziji, bivši „zagrebaši“ postaju prvi igrači novoga kluba HK Medveščak. Dok Zagreb nije

Momčad Medveščaka sedamdesetih godina

vremena

Detalj s utakmice Medveščak- Željezničar (Karlovac) za prvenstvo SR Hrvatske 1961. godine

dobio umjetni led na Šalati, hokejaši Medveščaka trenirali su na prirodnom ledu na maksimirskom jezeru i u Mihanovićevoj ulici, a i na „suhom“ rolajući se oko 2. i 7. gimnazije u Križanićevoj ulici. Gradnjom umjetnog leda stvarali su se uvjeti za napredak hokeja u gradu pod Sljemenom...

Prva javna utakmica na Šalati, a istovremeno i hokejaša Medveščaka, održana je 4. studenog 1961. Protivnici popularnim medvjedima bili su gradski rivali iz Mladosti. Utakmica je bila promidžbenog karaktera i privukla je mnoštvo znatizeljnih Zagrepčana. Trener prve postave „medvjeda“ u tom pionirskom razdoblju kluba bio je ing. Jan Đani Tomić, on je ujedno trenirao i hokejaše Mladosti, ali je bio i igrač Medveščaka. Inače, klizalište na Šalati gradilo se za prvenstvo države u umjetničkom klizanju i svečano je otvoreno 27. 11. 1961. Svečanu vrpcu presjekao je tadašnji gradonačelnik Zagreba Većeslav Holjevac. Osim Tomića za Medveščak u tom prvom desetljeću postojanja nastupaju između ostalih Rene Donoval i Andrija Enci Krajčić, a zatim su stigli i Panta Ančević, Bruno Zajec, olimpijci Boris Renaud, Miroslav Gojanović, Ivo Rataj, Miro Krmelj

Medvjedi u finalu Kupa Zagreba igraju prvu utakmicu s klubom izvan hrvatske metropole – OHK Beogradom, i bivaju visoko poraženi 0-5. Austrijski prvotligaš ATSE Graz gostuje na Šalati 9. i 10. prosinca 1961. kao reprezentacija Graza. U obje utakmice austrijski hokejaši bili su znatno bolji od reprezenta Zagreba,

hokejaša Medveščaka. Bile su to prve utakmice međunarodnog karaktera na kojima su zagrebački plavi učili od iskusnog protivnika. Medveščak je krenuo u natjecanje za prvenstvo SR Hrvatske u sezoni 1961/62 u kojem su mu suparnici bili Mladost, sisačka Segesta te Željezničar iz Karlovca.

Opijenost Zagrepčana hokejom

Veliki zamašnjak popularnosti i kvalitete hokeja na ledu ne samo u Zagrebu već i tadašnjoj državi bilo je Svjetsko prvenstvo B grupe 1966. godine u Zagrebu (istovremeno u Ljubljani je bilo organizirano svjetsko prvenstvo elitne A grupe). Na prepunoj Šalati gledatelji su uživali u vrhunskom hokeju i svjedočili velikim rezultatima tadašnje jugoslavenske reprezentacije. Državna vrsta naime pobijedila je prvog favorita grupe Norvežane te Mađare i Švicarce, ali je porazom od Zapadne Njemačke te s dva remija kompromitirala prvo mjesto.

Uvertira navedenog događaja bila je prijateljska utakmica Medveščaka s reprezentacijom Velike Britanije. „Lavovi s Otoka“ došli su pobijediti i podizati samopouzdanje, a otvoreno klizalište na Šalati napustili su „skinutog oklopa“. Naime „medvjedi“ su tu utakmicu odigrali nevjerojatno borbeno i motivirano, imali su raspoloženog Borisa Renauda koji je zabio dva, a Miro Krmelj jedan pogodak za veliku pobjedu kluba sa Šalate (3-2).

Hokej je bio visoko na ljestvici popularnosti u glav-

Romantika na Šalati

Kakvo je zanimanje bilo za utakmice Medveščaka 1960-ih godina prošlog stoljeća svjedoči i ovaj primjer po kazivanju Medveščakove legende, vratara Zdenka Crnkovića.

„Jednom kada smo čekali pripremni dvoboj s KAC-om iz Klagenfurta, na tribinama Šalate okupilo se više od 4500 ljudi. Međutim gosti iz Austrije nisu stigli jer im se pokvario autobus, pa smo odradili trening na kojem je svejedno ostalo gotovo 3000 posjetitelja. Svaki naš potez bio je dočekan ovacijama, a mi se nismo mogli ni malo opustiti da ne razočaramo ljude koji su po hladnom vremenu ostali i gledali naš trening...“

Bilo je to romantično doba hokeja u Zagrebu, na Šalatu su dolazile čitave obitelji, grickali su slane perece, pili kuhano vino ili čaj, a ako je bilo snijega nerijetko su se grudali u pauzama između trećina. Čovjeku koji je s rolbom čistio led ta zanimacija publike i nije bila draga jer je bio često metom snježnih kugli. Jednom je čak prekinuo čišćenje usred pola obavljenog posla uzrujan neprestanim grudanjem njega i njegove rolbe.

Slovenski as Blaž Lomovšek slavi još jedan pogodak za "medvjede"

nom gradu Hrvatske. Odmah do nogometa. Ova opijenost najbržom momčadskom igrom na svijetu trajala je do konca OI-a u japanskom Sapporou i gradnje dvorane Doma športova 1972. godine. Na vrhuncu popularnosti redovi za karte Medveščakovih utakmica bili su nekoliko stotina metara - od dna Schlosserovih stuba gdje su se nalazile blagajne, do duboko u Draškovićevoj ulici!

Doba Zdenka Gradečkog

Usljedio je pad kvalitete i interesa gledatelja i javnosti. Otišle su mnoge zvijezde iz kluba, a nove nije bilo lako preko noći stvoriti. Iako je pad gledanosti hokeja bio očevidan, zagrebačka publika uvijek u sebi nosila privrženost tom športu. Ova nirvana potrajala je sve do sredine 1980-ih kada je hokej na ledu u Zagrebu opet vraćen u središte pozornosti. Nakon što su u sezoni 1985/86 uspjeli izboriti opstanak u 1. saveznoj ligi, „medvjedi“ su se probudili iz podužeg zimskog sna.

Agilna i ambiciozna uprava krenula je u pregovore s gospodarskim subjektima radi osnaživanja kluba. I uskoro je krenuo drugi dio bajke zagrebačkih oklopnika zahvaljujući hrabrom i odvažnom direktoru tada moćne građevinske tvrtke „Vladimir Gortan“, Zdenku Gradečkom.

Uključenje „Gortana“ pokazalo se ključnim u visokim ambicijama hokejaša Medveščaka. Gradečkom nije bilo teško prihvatiti se zahtjevnog posla. Stigao je novac, a uz pomoć njega dovedeni su prvi stranci u klub, Kanađani Allison, Coflin i Didcot. Uz njih došao je iskusni slovenski trener Albin Felc. Igrači su tada prvi puta dobili hranarine. Zagrepčani su pohrlili u Ledenu dvoranu Doma športova, osjetili su da se nešto veliko pokreće i ponovno u potpunosti stali uz svoje ljubimce.

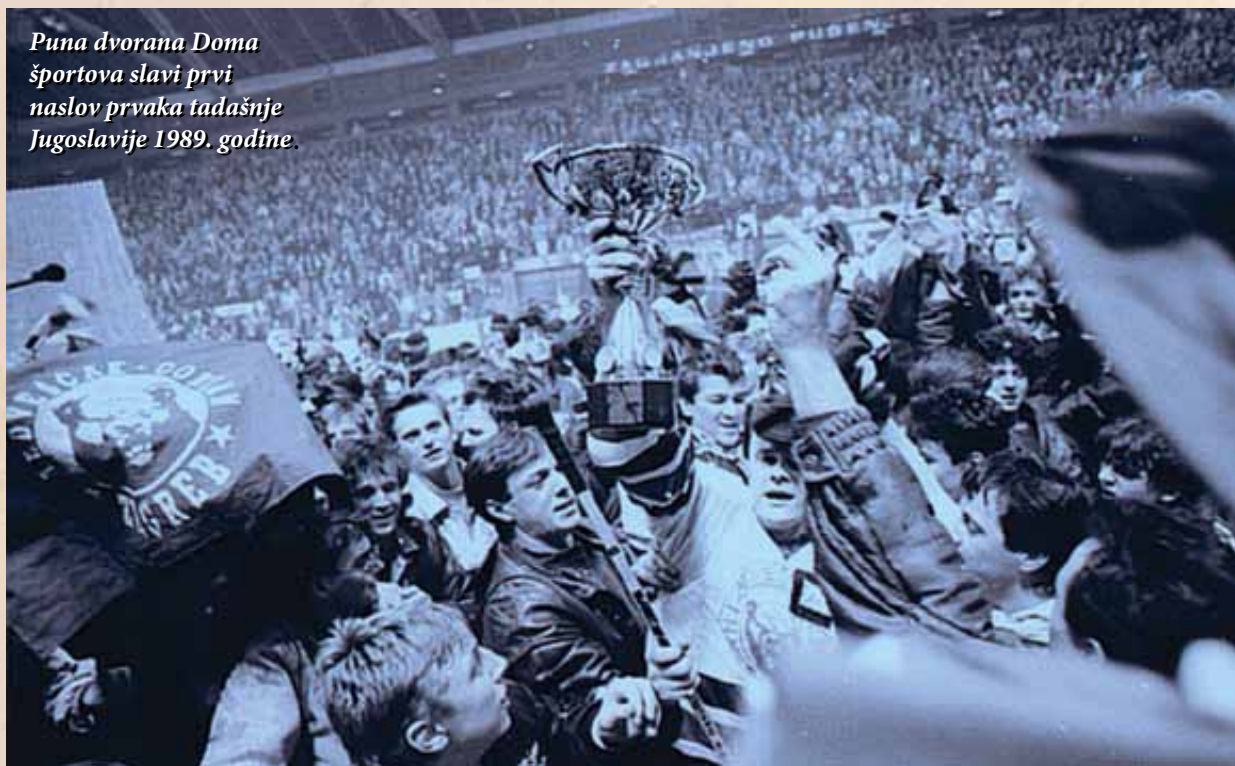
Rusi vladaju

Osvajanjem prvog Kupa tadašnje Jugoslavije 1988. stvorena je atmosfera u gradu da su klub koji zna što hoće i zna što može. Od osvajanja Kupa pa do 1991. KHL Medveščak bio je apsolutni vladar tadašnje hokejaške scene u Jugoslaviji. Snažna momčad nadgrađivana je vrlo kvalitetnim igračima iz tadašnjeg SSSR-a poput Anisina, Krutova, Stolbuna, Borisova, Anfjorova, Šćurjenka i Paramonova, potom reprezentativaca iz Slovenije poput Beribaka, braće Lomovšek, Murajice i Borisa Pajiča.

Uz domaće snage (Tišma, Almer, Pavičić, Tkalčec i drugi), a predvođeni iskusnim ruskim stručnjakom Anatolijem Kostrjukovim (koji je iza sebe imao zlata sa reprezentacijom „Zbornaje komande“ sa OI-a i SP-a kao pomoćnik najvećem hokejaškom treneru Viktoru Tihonovu), ova je momčad nudila strahopoštovanje ne samo klubova iz regije, već i cijele Europe. Stranci su hokeju

*Puna dvorana Doma
športova slavi prvi
naslov prvaka tadašnje
Jugoslavije 1989. godine.*

podigli kvalitetu, zanimanje auditorija i atraktivnost, i ta superjaka momčad u sezoni 1990/91 stiže sve do polufinalne skupine Kupa europskih prvaka u Dusseldorfu, zauzevši u njoj treće mjesto ravnopravno se nadmećući s prvcima Njemačke, Finske i Francuske.

Zagrebačka športska publika poznata je po svojoj izbirljivosti, traži uvijek velike utakmice, velike događaje, velike igrače. Današnja garnitura Medveščakove uprave prepoznala je taj karakter publike i pogodila sa zapadnjačkim načinom predstave.

U njoj je šport tek usputni kotačić, povod velikog showa a ciljem zabavljanja navijača. Pobjeda u športskom nadmetanju dolazi kao bonus, nagrada navijači-

ma za podršku i samom klubu poticaj za iduće izazove. Klub koji je na Šalati počeo skromno, postao je 2010. prvi hokejaški klub na svijetu koji je športski partner svjetske humanitarne organizacije UNICEF, a danas, nastupanjem u KHL ligi, uživa naslov športskog bren- da br. 1 u Hrvatskoj i regiji.

LITERATURA:

Večernji list Zagreb, 1961., 1966., 1988., 1989., dnevne novine, Zagreb
www.medvescak.com

Izjava Zdenka Crnkovića
www.24sata.hr

Narodni sport Zagreb, 1961., dnevne novine Zagreb.

*Sergej Borisov (bijeli dres)
u naletu pred vratima Jesenica u
finalu PJ 1989. u Jesenicama
(pobjeda Medveščaka 5-3)*

**„Lavovi s Otoka“ došli
su pobijediti i podizati
samopouzdanje, a ot-
voreno klizalište na
Šalati napustili su
„skinutog oklopa“**

